

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Saari, Minna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Alkoholi osana seurallista yhdessäoloa vai stressin lievittäjänä? : Stressin, sukupuolen ja sosiaalisten suhteiden yhteydet yliopisto-opiskelijoiden alkoholinkäyttöön			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-04-03	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 81 s., 41 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimukseni selvitetään stressin ja sosiaalisten suhteiden vaikutusta yliopisto-opiskelijoiden alkoholinkäyttöön. Sosiaalisten suhteiden vaikutusta alkoholinkäyttöön tutkitaan huomioimalla sekä suorat että stressiin liittyvät yhdysvaikutukset. Lisäksi tarkastellaan, vaihtelee stressin ja alkoholinkäytön välinen yhteys sukupuolen mukaan. Tavoitteenani on myös selvittää, minkälaiset tekijät ovat yhteydessä yliopisto-opiskelijoiden stressiin, jotta voitaisiin paremmin ymmärtää stressin ja alkoholinkäytön välistä yhteyttä.</p> <p>Tutkimukseni teoreettisen taustana on terveyteen liittyvän sosiaalipsykologian keskeisiä teorioita psykososiaalisesta stressistä, sosiaalisista suhteista ja sosiaalisesta tuesta. Alkoholinkäytön tarkastelun viitekehys on suomalaisten juomatavat. Nuorten alkoholin käyttöön ja sosiaaliin suhteisiin liittyvänä keskeisenä näkökulmana tuodaan esiin vertaispaineen vaikutus. Teoreettisissa tarkasteluissa huomioidaan yliopisto-opiskelijoille tyypillinen elämäntilanne- ja vaihe.</p> <p>Aiempien stressin ja alkoholinkäytön välistä suhdetta käsittelevien tutkimuksien taustalla on jännityksen vähennys -hypoteesi, jonka mukaan alkoholin mahdollinen rauhoittava vaikutus vahvistaa stressiin juomista. Sukupuoli ja sosiaaliset suhteet ovat nousseet joissakin tutkimuksissa esiin stressin ja alkoholin käytön välistä yhteyttä säätelevinä tekijöinä. Sosiaalisen paineen on todettu olevan yhteydessä opiskelijoiden lisääntyneeseen juomiseen. Opiskelijoiden stressiä tarkastelevat aiemmat tutkimukset ovat nostaneet esiin erilaiset opiskeluun, ihmissuhteisiin tai elämäntilanteeseen liittyvät tekijät keskeisinä stressin aiheuttajina.</p> <p>Tutkimuksessani käytetään Yliopisto-opiskelijoiden terveystutkimus 2004 -kyselytutkimuksen aineistoa (Kunttu & Huttunen, 2005), johon vastasi 3153 opiskelijaa. Tutkimuksen päämenetelmä on hierarkkinen regressioanalyysi, jolla tarkastellaan eri selittävien tekijöiden yhteyttä alkoholinkäyttöön. Lisäksi tutkitaan stressin interaktio-termejä sukupuolen ja eräiden sosiaalisia suhteita ilmaisevien muuttujien suhteen. Stressiin yhteydessä olevia tekijöitä tutkitaan kuvailevalla tasolla korrelaatiotarkasteluin ja keskiarvotaulukoin. Eri luokkien välisiä eroja tarkasteltaessa käytetään yksisuuntaista ANOVA-testiä. Stressimittarina käytetään mielenterveysseulaa (Saari, 1979) ja alkoholinkäyttöä tarkastellaan AUDIT-mittarin (Saunders ym., 1993) avulla.</p> <p>Yliopisto-opiskelijoiden alkoholinkäyttöä selittäviksi keskeisiksi tekijöiksi osoittautui sukupuoli, ystävien tapaamistaajuus, sosiaalinen paine ja stressi. Stressi oli yhteydessä runsaampaan alkoholinkäyttöön. Tosin selitysosuus ei ollut kovin korkea. Ystävien tiheämpi tapaaminen ja sosiaalinen paine selittivät stressiäkin voimakkaammin runsaampaa alkoholinkäyttöä. Tutkimukseni mukaan miehet käyttävät runsaammin alkoholia kuin naiset, mutta alkoholinkäyttö lisääntyi molemmilla sukupuolilla samassa suhteessa stressin lisääntyessä. Ystävien tiheämpi tapaaminen ja vähäisempi yksinäisyyden kokemus vahvistivat hieman stressin yhteyttä alkoholinkäyttöön. Yksinäisyyden kokemus ja keskustelutuen puute olivat voimakkaammin opiskelijoiden stressiin yhteydessä olevia tekijöitä.</p> <p>Stressin alkoholinkäyttöä lisäävä vaikutus on todennäköisesti ominaisista vain osalle opiskelijoista ja jatkotutkimuksissa olisikin hyödyllistä selvittää, minkälaiselle joukolle tämä on tyypillistä. Alkoholinkäyttö vaikuttaisi olevan luonteeltaan enemmänkin sosiaalista, jolloin juomista suosivat normit saattavat vaikuttaa alkoholinkäyttöä lisäävästi. Toisaalta alkoholinkäyttö sosiaalisissa tilanteissa saattaa tarjota joillekin opiskelijoille sosiaalista tukea stressin yhteydessä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords alkoholinkäyttö - opiskelijat stressi jaksaminen sosiaaliset suhteet sukupuoli sukupuolierot			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			